

Masal axloqiy mazmunni kinoyaviy obrazlar orqali aks ettiradigan badiiy asardir. Masalda inson xarakteriga xos xususiyatlar kinoyaviy obrazlar— hayvonlar, jonivorlar va o'simliklar dunyosiga ko'chiriladi. Ko'pincha masalning kirish qismida, ba'zan oxirida qissadan hissa, ya'ni ibratli xulosa chiqariladi.

Masalni rollarga bo'lib o'qitiladi.

Mashq daftari bilan ishlash. Masalni tahlil qilinadi.

Darslikdagi topshiriqlar bajariladi. Mehnat haqida maqollarni o'qing.

Mehnat qilib topganing qand-u asal totganing.

Mehnat baxt keltirar.

Siz yana qanday maqollarni bilasiz?

Topishmoqning javobi topiladi.

Erta bilan turadi,
Gul changini yig'adi.
Bol tayyorlab insonga,
Mehnatdan hech tolmaydi.

Bahor-u yoz va kuzda,
Ko'ramiz hamma joyda,
Mikroblarni tarqatar
Keltirib bizga zarar.

3.Darsni yakunlash va baholash:

- "Bolari va pashsha" masali nima haqida ekan?

- Hikoyadan qanday xulosa chiqardingiz?

Uyga vazifa: Masalni o'qing va mazmunini so'zlab bering.

18-mavzu: Yuksak ma'naviyatli avlod

Ta'limiy maqsad: o'quvchilarni Anvar Obidjonning "Yuksak ma'naviyatli avlod" she'ri bilan tanishtirish.

Tarbiyaviy maqsad: ilm o'rganishning kundalik hayotdagi o'rnini tushuntirish.

Rivojlantiruvchi maqsad: bog'lanishli nutqini o'stirish, fikrlash qobiliyatini shakllantirish.

O'quv jarayonini amalga oshirish texnologiyasi:

Dars turi: yangi bilim beruvchi

Dars metodi: savol-javob, interaktiv o'yinlar

Dars jihozi: mavzuga mos rasmlar, ko'rgazmali qurollar.

Darsning blok chizmasi:

1.Kirish qismi(tashkiliy qism va o'tilganlarni takrorlash):

- O'quvchilar yangi kun bilan qutlanadi.
- Mavzu nomi e'lon qilinadi.
- Tashkiliy savollar beriladi.
- Qizitish bosqichi: *"Yo'qolgan ism" mashqi*

O'quvchilar o'zlarini tasvirlovchi bir sifatni o'ylab topishadi. Bu sifat ularning tabiatiga uchun mos bo'lishi kerak.

Har bir o'quvchi o'z ismi bilan boshlanadigan va ularni yaxshi tavsiflaydigan bir sifatni tanlaydi. Masalan:

"Sabrli Sanjar"

"Boshqalar uchun Yordamchi Yasmina"

"Chidamli Charos"

"Aqli Abdulla"

"Mehribon Malika"

Birinchi o'quvchi o'z ismini va sifatini aytadi. Masalan:

"Men sabrli Sanjarman".

Keyingi o'quvchilar esa, avvalgi ismlarni va sifatlarini eslab aytishlari kerak. Ikkinchi o'quvchi o'z ismi va sifatini ham, avvalgi o'quvchining ismi va sifatini qo'shadi:

"Men Sabrli Sanjar va Men Boshqalar uchun Yordamchi Yasminaman".

Mashq davom etadi, va har bir yangi o'quvchi avvalgi barcha ismlarini va sifatlarini eslab aytadi, o'z ismi va sifatini qo'shadi:

"Men Sabrli Sanjar, Men Boshqalar uchun Yordamchi Yasmina va Men Chidamli Charosman."

Shunday qilib, o'quvchi ismlarni eslab, o'zlarini tanishtiradi. Har bir yangi o'quvchiga avvalgi barcha ismlar eslatiladi va ularni eslab olish kerak bo'ladi. Bu mashq guruh ichida bir-birini tanishish va birgalikda ishlashni o'rganish uchun ajoyib usuldir.

-Faollashtiruvchi mashq: *"Adashgan so'zlar" mashqi.*

So'zlarni o'z o'rniga qo'ying va maqolni o'qing.

bilganing

toshga

yoshlikda

yozganing

-O'tilganlarni takrorlash: Masalni mazmuni so'zlab beriladi.

2. Darsning asosiy qismi:

✓ Amaliy topshiriq: "Men kimman?" mashqi

Men ota-bobolarimning davomchisi, kelajakda ularning ishonchini, orzu-umidlarini ro'yobga shiqaruvchi insonman. Men kimman? (Avlod)

Muhokama uchun savollar.

1. Sizningcha, gap kim haqida ketyapti?
2. Nima uchun shu fikrni tanladingiz?

☒ **Mavzuni tushuntirish.** Rasm asosida suhbat uyushtiriladi.

O'quvchilarga quyidagi savollar beriladi.

Rasmda kimlarni ko'ryapsiz?

Sizningcha, ularni nima birlashtirib turibdi?

Yuksak ma'naviyatli avlod deganda nimani tushunasiz?

☒ **Matn ustida ishlash.**

- *"O'rmondagi ziyofat" ertagining muallifi kim edi?(Anvar Obidjon)*

Muallif haqida qisqacha ma'lumot.

Anvar Obidjon 1947-yil 8-yanvarda tavallud topgan o'zbek jurnalisti va shoiridir. O'rta maktabda o'qib yurganida „G'uncha“ jurnalida „Shkafjon“ nomli birinchi she'ri bosilgan. Anvar Obidjon 1997-yil „Shuhrat“ medali bilan taqdirlangan, 1998-yilda „O'zbekiston xalq shoiri“ unvoniga sazovor bo'lgan.

Anvar Obidjon 2020-yil 11-aprel kuni Toshkent shahrida 74 yoshida vafot etdi.

Anvar Obidjonning „Yangi avlod“ she'ri navbatma-navbat o'qitiladi. She'r yuzasidan savollarga javob beriladi.

1. Sizningcha, she'r kimning nomidan aytilgan?
 2. She'rda tilga olingan buyuk ajdodlarimiz nomini ayting. Bu misralarni topib o'qing.
 3. Buyuk ajdodlarga munosib avlod qanday bo'lishi kerak deb o'ylaysiz?
 4. Munosib avlod bo'lish uchun siz qanday yo'l tutasiz?Fikringizni izohlang.
 5. She'rdan olgan taassurotlaringizni ayting.
- She'r matnidagi notanish so'zlar ustida lug'at ishi o'tkazish.

Qalqon–himoyachi.

Inon–ishon.

Savlat–ko‘rk, iftixor.

Qahr –g‘azab.

Suyuk–sevimli.

Qutlug‘–muqaddas.

Ajdod– ilgari yashab o‘tgan ota-bobolar.

Avlod–zamonning ma‘lum qismiga mansub odamlar.

Mashq daftari bilan ishlash. Mashq daftaridagi topshiriqlar bajariladi.

☒ **“Qofiyadoshini top” mashqi.**

She‘rdagi qofiyadosh so‘zlar juftlab yoziladi (qalqonimiz-jonimiz, davlat-savlat-hazrat, bag‘rimizdir-qahrimizdir-faxrimizdir).

She‘rda doimiy takrorlanayotgan satr topib yoziladi(Buyuk xalqim, suyuk xalqim, bizga inon).

She‘r matnida tilga olingan ajdodlarimiz yoziladi (Al-Buxoriy, at-Termiziy, Ulug‘bek, al-Farg‘oniy, Temur bobo, Manguberdi, Alpomish, Navoiy).

Darslikdagi “Bilib qo‘yganingiz yaxshi!” rukni ostida berilgan ma‘lumotlar o‘qiladi. At-Termiziy va Jaloliddin Manguberdi haqida fikr almashinadi.

Bilib qo‘yganingiz yaxshi!

At-Termiziy chuqur ilm va keng dunyoqarashga ega bo‘lgani uchun “Al-Hakim” (dono) degan taxallusni olgan.

Jaloliddin Manguberdi Xorazmshohlar davlatining so‘nggi hukmdori bo‘lgan.

